

Streszczenie rozprawy doktorskiej
Determinanty procesów innowacyjnych w muzeach narodowych w Polsce

Rozprawa doktorska *Determinanty procesów innowacyjnych w muzeach narodowych w Polsce* powstała pod opieką naukową prof. US dr hab. Katarzyny Koziół-Nadolnej.

Przedmiotem badań były procesy innowacyjne oraz ich determinanty. Podmiotem badań były muzea narodowe w Polsce aktywne w latach 2011-2020. Za cel przyjęto identyfikację i ocenę determinant procesów innowacyjnych w muzeach narodowych w Polsce. Postawiono pytanie badawcze: jakie są determinanty procesów innowacyjnych w muzeach narodowych w Polsce i jaka jest ich ocena?

Odpowiedź miała być udzielona na podstawie krytycznego przeglądu piśmiennictwa naukowego, rezultatów dotychczasowych badań, studiów netnograficznych, danych i raportów statystyki publicznej oraz monograficznego opisu przypadku i badań empirycznych w 10 muzeach narodowych w Polsce.

Obserwację prowadzono w latach 2014-2016, sondaż diagnostyczny w instytucjach 2022-2023. W badaniach użyto autorsko opracowanych kwestionariuszy zbudowanych z katalogu możliwych do wdrożenia w MN innowacji (63 propozycje) oraz możliwych determinant oddziałujących na procesy innowacyjne w MN pogrupowanych w osiem kategorii, które objęły czynniki polityczne, ekonomiczne, prawne, infrastrukturalne, organizacyjne, społeczne, środowiskowe, psychologiczne. Łącznie zaproponowano 216 determinant.

W rozdziale 1 umieszczony został chronologiczny i problemowy przegląd definicji innowacji, historia teorii innowacji została przywołana na potrzeby odtworzenia teorii i typologii procesów innowacyjnych we współczesnej gospodarce. W rozdziale 2 zdefiniowano muzeum narodowe na tle ekonomii kultury oraz scharakteryzowano polskie i europejskie muzea narodowe. W rozdziale 3 zidentyfikowane zostały innowacje w muzeach narodowych i możliwe uwarunkowania procesów innowacyjnych w tych muzeach. Na podstawie przeglądu wcześniejszych badań, zaproponowano klasyfikację czynników oddziałujących na procesy innowacyjne w muzeach. Logicznym łącznikiem pomiędzy częścią teoretyczną i empiryczną jest rozdział 4 – metodyczny, który charakteryzuje aspekt techniczny prowadzenie badań wczesnych ukierunkowanych na pogłębienie rozumienia zjawiska oraz możliwy wkład w rozwój teorii i badań w tym obszarze. Następujący po nim rozdział 5, prezentuje wyniki przeprowadzonych badań. Kluczowe jest zaprezentowanie katalogu innowacji wdrożonych w muzeach narodowych w latach 2011-2020 wraz z ich charakterystyką oraz skróconego katalogu

determinant faktycznie oddziałujących na procesy innowacyjne zrealizowane w muzeach narodowych w badanym okresie. Ponadto w rozdziale została umieszczona charakterystyka dyrektorów muzeów, analiz oddziaływania lokalizacji muzeów, opis aktywności muzeów w realizacji projektów w ramach dostępnych programów naukowo-badawczych oraz opis przypadku procesu innowacyjnego zrealizowanego w Muzeum Narodowym w Szczecinie. Syntezą wcześniejszych rozdziałów jest zamykający pracę rozdział 6, który zawiera ocenę determinant procesów innowacyjnych w muzeach narodowych. W rozdziale tym sformułowane zostały wnioski końcowe i rekomendacji dla dalszych badań oraz pozanaukowo, utylitarne: dla sektora i przyszłej polityki publicznej.

Rezultatem badań jest identyfikacja i charakterystyka 46 różnych innowacji z zaproponowanego katalogu 63 innowacji wdrożonych w 6 muzeach narodowych w latach 2011-2020. Łącznie zrealizowano w badanych 6 instytucjach 144 sukcesem zakończone procesy innowacyjne, na które oddziaływało 50 kluczowych determinant wybranych z katalogu 216 propozycji. Rezultat ten uzyskano podczas badań empirycznych metodą sondażu diagnostycznego przeprowadzonych w 7 z 10 muzeów narodowych, wśród których jedno nie wdrożyło innowacji w badanym okresie. Za kluczowe determinanty procesów innowacyjnych uznano kolejno czynniki zaklasyfikowane jako infrastrukturalne, psychologiczne, organizacyjne, następnie (o mniejszej sile oddziaływania) ekonomiczne, prawne i społeczne. Na podstawie badań można uznać za czynniki najslabiej oddziałujące czynniki polityczne i środowiskowe. Ilustracyjne studium przypadku pozwoliło odtworzyć model procesu innowacyjnego, który może być modelem ułatwiającym monitorowanie poszczególnych etapów tego procesu. Wartością dodaną jest opracowanie narzędzi do dalszych badań, rekomendacji dla przyszłych badaczy, ale także rekomendacji do polityki kulturalnej oraz sektora i jednostkowych muzeów. Przeprowadzone badania miały charakter wczesnych i w ocenie autorki powinny być kontynuowane.